

Sykehuslegers arbeidstid er i endring

LEGELIVET

JUDITH ROSTA

LEFO – Legeforskningsinstituttet

Hun har bidratt med utforming/design, datainnsamling, tolkning av data, utarbeiding og revisjon av manus og godkjenning av innsendte manuskripter.

Judith Rosta er M.A., ph.d. og seniorforsker.

Forfatteren har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

Arbeidstiden blant sykehusleger endres, viser en ny studie med tall fra 2010–19. Utviklingen viser at LIS-leger jobber litt mindre, mens legeledere jobber mer.

LEFO – Legeforskningsinstituttet har siden 1994 gjennomført regelmessige spørreskjemaundersøkelser blant et representativt utvalg av yrkesaktive leger i Norge. Et gjennomgående tema har vært egenrapportert arbeidstid (1,2). I en ny studie har vi undersøkt arbeidstiden til leger i spesialisering (LIS), overleger og leger i lederposisjoner for perioden 2010–19 (3).

Vi fant en tendens til nedgang i antall deltidsarbeidende leger for begge kjønn, både blant LIS-leger (menn: fra 6 % til 1 %; kvinner: fra 14 % til 2 %), overleger (menn: fra 9 % til 1 %, kvinner: fra 14 % til 7 %) og legeledere (menn: fra 1 % til 0 %; kvinner: 0 %). Det var en tilsvarende økning i ukearbeidstid. Andelen leger som jobbet over 48 timer per uke, varierte mellom stillingskategoriene. Andelen LIS-leger som jobbet mer enn 48 timer per uke gikk ned for begge kjønn (menn: fra 26 % til 19 %; kvinner: fra 11 % til 7 %). For overlegene var det ingen endring (menn: 33 %; kvinner: fra 19 % til 18 %), mens den økte for legeledere (menn: fra 49 % til 58 %; kvinner: fra 36 % til 45 %). Overleger og legeledere hadde lengre arbeidsuker enn LIS-leger (3).

«En god balanse mellom arbeid og privatliv blir stadig viktigere i det moderne samfunnet, også for norske leger»

Sykehusleger har noe kortere arbeidsuker enn kolleger i andre europeiske land. Strengere arbeidstidsregulering og mer hensyn til familieliv i Norge er viktige faktorer (1,2). I en studie av tyske sykehuslegers arbeidsforhold i 2019 hadde en stor andel av legene arbeidsuker på mer enn 48 timer, særlig leger i lederposisjon (76 %) og LIS-leger (71 %). Blant

tyske overleger arbeidet 43 % mer enn 48 timer i uken. Der økte andelen leger som arbeidet deltid (< 40 timer) fra 15 % i 2013 til 26 % i 2019. Dette kan tyde på at de tyske legene ønsker mer tid til privatliv og familie (4).

En god balanse mellom arbeid og privatliv blir stadig viktigere i det moderne samfunnet (5), også for norske leger (6,7). Arbeidsuker på mer enn 48 timer synes for de fleste å øke misnøyen med jobb-hjem-balansen og risikoen for egne helseplager (8). Kontroll over arbeidstiden er dessuten viktig for pasientsikkerheten og for god kommunikasjon med pasienter og kolleger.

LITTERATUR

1. Rosta J, Aasland OG. Weekly working hours for Norwegian hospital doctors since 1994 with special attention to postgraduate training, work-home balance and the European working time directive: a panel study. *BMJ Open* 2014; 4: e005704. [PubMed][CrossRef]
2. Rosta J, Aasland OG. Legers arbeidstid og tid til pasientarbeid i perioden 1994-2014. *Tidsskr Nor Legeforen* 2016; 136: 1355-9. [PubMed][CrossRef]
3. Rosta J, Isaksson Rø K. Overlegenes arbeidsforhold og helse i perioden 2010-2019. *Overlegen* 2021; 21: 21-4.
4. Institut für Qualitätsmessung und Evaluation (IQME). Ergebnisbericht der Mitgliederbefragung 2019. <https://www.marburger-bund.de/sites/default/files/files/2020-01/Gesamtauswertung%20-%20MB-Monitor%202019-presse.pdf> Lest 21.6.2021.
5. Hamilton C. Downshifting in Britain: A sea-change in the pursuit of happiness. *The Australia Institute* 1.11.2003. <https://australiainstitute.org.au/report/downshifting-in-britain-a-sea-change-in-the-pursuit-of-happiness/> Lest 21.6.2021.
6. Bååthe F, Rosta J, Bringedal B et al. How do doctors experience the interactions among professional fulfilment, organisational factors and quality of patient care? A qualitative study in a Norwegian hospital. *BMJ Open* 2019; 9: e026971. [PubMed][CrossRef]
7. Fimland SK, Kjenås AS, Rø KI et al. Medisinstudenters holdninger og forventninger til fremtidige arbeidsvilkår. *Tidsskr Nor Legeforen* 2019; 139. doi: 10.4045/tidsskr.19.0185. [PubMed][CrossRef]
8. Messenger J. Working time and the future of work. ILO Research Paper Series no. 6. Genève: International Labour Organization (ILO), 2018. https://www.ilo.org/global/topics/future-of-work/publications/research-papers/WCMS_649907/lang-en/index.htm Lest 21.6.2021.

Publisert: 27. august 2021. *Tidsskr Nor Legeforen*. DOI: 10.4045/tidsskr.21.0533

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2023. Lastet ned fra tidsskriftet.no 29. september 2023.